

คุณภาพชีวิตการทำงานของนักเรียนนายเรือ ที่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันกับกองทัพเรือ

Naval Cadets Quality of Work Life Relating to Engagement with Royal Thai Navy

อวิรุทธ์ เวียงแก้ว

ปริยานุช อภิบุญโยภาส

สิริจินต์ วงศ์จารุพรรณ

Awiruth Waingkao Preeyanuch Apibunyopas Sirijin Wongjarapun

สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

E-mail: awiruth36@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของนักเรียนนายเรือ ความผูกพันของนักเรียนนายเรือต่อกองทัพเรือ ความแตกต่างของคุณภาพชีวิตการทำงาน และความผูกพันกับกองทัพเรือ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพชีวิตการทำงานของนักเรียนนายเรือ ที่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันกับกองทัพเรือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนนายเรือจำนวน 356 นาย แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือข้อมูลทั่วไป คุณภาพชีวิตการทำงาน และความผูกพันกับกองทัพเรือ โดยใช้สถิติพรรณนา ค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ในการทดสอบ สมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน และระดับความผูกพันกับกองทัพเรือของนักเรียนนายเรือ อยู่ในระดับมาก สำหรับนักเรียนนายเรือที่มีวุฒิการศึกษา ม.3 ก่อนเข้าเรียนที่โรงเรียนเตรียมทหารและโรงเรียน นายเรือ มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน และระดับความผูกพันกับกองทัพเรือ มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาอื่น ส่วนนักเรียนนายเรือชั้นปีที่ 4 มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน และความผูกพันกับกองทัพเรือมากกว่านักเรียน นายเรือระดับชั้นอื่น โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน และความผูกพันกับกองทัพเรือ มีความสัมพันธ์กันทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ทั้งนี้จึงสามารถนำมาวางแผนการพัฒนา และปรับปรุง คุณภาพชีวิตการทำงานของนักเรียนนายเรือในแต่ละด้านให้มีความเหมาะสมได้

คำสำคัญ: นักเรียนนายเรือ คุณภาพชีวิต คุณภาพชีวิตการทำงาน คุณภาพชีวิตการทำงานของนักเรียนนายเรือ ความผูกพันต่อองค์กร

ABSTRACT

This is a quantitative research. The objectives are to investigate the quality of work life, organizational engagements, different quality of work life and organizational engagements by personal factors, relationship between naval cadet's quality of work life and organizational engagements. Research participants are 356 naval cadets of the Royal Thai Naval Academy. The questionnaire consists of 3 parts which are general information, quality of work life and organizational engagements. Data was analyzed by descriptive statistics,

including frequency, percentage and standard deviation. Hypothesis testing was conducted using correlation coefficient.

The results of the research indicated that the respondents who finished the grade 10th before entering military services, the Armed Forces Academy Preparatory School, have the highest mean of quality of work life and engagements to the Royal Thai Navy compared to other candidates. In addition, the fourth year naval cadets have the peak score in all categories compared to other year levels. The correlation between the quality of work life and the engagements toward the Royal Thai Navy was significant at 0.05 level.

Therefore, it can be summarized that the quality of work life of the naval cadets is directly relating to the engagements towards the Royal Thai Navy. It also indicates how the quality of work life impacts naval cadets in each area. More specifically naval cadets have their pride in serving the Royal Thai Navy. Hence, the commanders could propose strategies and plans to improve the quality of work life and other areas as appropriate.

Keywords : Naval Cadets, Quality, Quality of Work Life, Naval Cadets Quality of Work Life, Organizational Engagement

บทนำ

กองทัพเรือในปัจจุบันถือได้ว่ามีวิวัฒนาการไปอย่างรวดเร็ว ด้วยภารกิจของกองทัพในปัจจุบันไม่เพียงแต่การรักษาอำนาจอธิปไตยของราชอาณาจักรไทย โดยการใช้กองกำลังทหารในการออกไปสู้รบกับศัตรูภายนอกประเทศยังมีการกิจการรักษาความสงบภายในซึ่งภัยคุกคามในปัจจุบันได้มีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปในหลากหลายรูปแบบซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคง เช่น การก่อการร้าย ยาเสพติด ฯลฯ ถือว่าเป็นภัยใกล้ตัวที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลที่นับวันจะมีมูลค่ามากขึ้น โดยเฉพาะการขนส่งทางทะเลที่สร้างมูลค่าให้แก่ประเทศจำนวนมหาศาล อีกทั้งทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลที่ประเทศต่าง ๆ ให้ความสนใจได้มีความพยายามในการขยายอาณาเขตทางทะเลเพื่อแย่งชิงผลประโยชน์เหล่านี้ สำหรับกองทัพเรือยังเป็นกองทัพที่ให้ความสำคัญห่วงใยประชาชนชาวไทย จึงมีภารกิจในด้านการบรรเทาสาธารณภัยอีกด้วย ดังคำกล่าวที่กองทัพเรือได้ตั้งไว้ว่า “ทหารเรือจะอยู่เคียงข้างประชาชน” [1] และการที่กองทัพเรือมีวิสัยทัศน์ “เป็นหน่วยงานความมั่นคงทางทะเลที่มีบทบาทนำในภูมิภาคและเป็นเลิศในการบริหารจัดการ” จำเป็นต้องมีการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งนี้บุคลากรหลักที่จะต้องมาบริหารกองทัพเรือส่วนใหญ่เป็นกำลังพลที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ดังนั้นกองทัพเรือจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาโรงเรียนนายเรือ ในการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาออกมาช่วยกันบริหารกิจการงานกองทัพเรือในอนาคตต่อไป

ผู้ที่เข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนนายเรือจะถูกเรียกว่านักเรียนนายเรือ หรือนร. สำหรับกระบวนการผลิตนายทหารสัญญาบัตรของกองทัพเรือ นั้น ได้ให้ความสำคัญใน 3 ส่วนหลัก ๆ ได้แก่ ส่วนแรกความรู้ทางวิชาการ

ส่วนที่สองการสร้างทหารอาชีพ และส่วนที่สามคือการฝึกความเป็นชาวเรือ ซึ่งเมื่อนักเรียนนายเรือสำเร็จการศึกษาออกมาแล้วจะต้องสามารถปฏิบัติงานในเรือรบหลวง โดยการปฏิบัติที่เป็นสากลแห่งนักเดินเรือที่ทั่วโลกให้การยอมรับ การที่นักเรียนนายเรือเข้ารับการศึกษาบรมที่โรงเรียนนายเรือจะต้องอาศัยอยู่ภายในโรงเรียนนายเรือตลอดระยะเวลา 5 ปีสำหรับการคัดเลือกบุคคลพลเรือนเข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพเรือ และการที่นักเรียนชุมพลทหารเรือ (นักเรียนจ่า) ได้ผ่านกระบวนการคัดกรองมาเป็นอย่างดี ทั้งนี้ยังได้สัมผัสกับการเรียนการสอนแบบโรงเรียนทหารมาระยะหนึ่งแล้วในโรงเรียนเตรียมทหารแต่เมื่อขึ้นเหล่ามาเป็นนักเรียนนายเรือแล้วยังมีผู้ที่ขอลาออกจากการเป็นนักเรียนนายเรือ ประกอบกับการรับนักเรียนนายเรือได้มีการลดจำนวนลง จึงทำให้อัตราการคงอยู่ของนักเรียนนายเรือมีจำนวนน้อยลง ส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษาและออกมารับราชการในกองทัพเรือน้อยลงไปด้วย

ดังนั้นการศึกษาคูณภาพชีวิตของนักเรียนนายเรือ รวมถึงผูกพันกับกองทัพเรือ ทำให้ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนนายเรือ และระดับความผูกพันกับกองทัพเรือตลอดจนคุณภาพชีวิตของนักเรียนนายเรือมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันกับกองทัพเรือหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้แก่ นักเรียนนายเรือ รวมถึงเป็นแนวทางในการสร้างความรักและความผูกพันกับกองทัพเรือให้แก่ นักเรียนนายเรือซึ่งจะทำให้ นักเรียนนายเรือที่สำเร็จการศึกษากลายเป็นบุคลากรหลักของกองทัพเรือในอนาคต

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของนักเรียนนายเรือที่มีผลต่อความผูกพันกับกองทัพเรือครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Research Method) เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการกำหนดประชากรได้แก่นักเรียนนายเรือที่กำลังศึกษาที่โรงเรียนนายเรือในปีการศึกษา 2560 ทั้ง 5 ชั้นปี จำนวน 356 นาย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อีกทั้งการหาค่าความสัมพันธ์ของคุณภาพชีวิตการทำงานของนักเรียนนายเรือ ที่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันกับกองทัพเรือ ประมวลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ประมวลหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) เป็นค่าที่วัดความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) แล้วทำการแปลผลนำมาสรุปเป็นผลของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงาน ของ Huse and Cummings [2] เป็นแนวทางในการศึกษาคูณภาพชีวิตการทำงานของนักเรียนนายเรือมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ 1) ผลตอบแทนที่ยุติธรรมเพียงพอ 2) สถานที่ทำงานที่ถูกสุขลักษณะปลอดภัย 3) การพัฒนาศักยภาพ 4) ความก้าวหน้า 5) สังคมสัมพันธ์ 6) ลักษณะการบริหารงาน 7) ภาวะอิสระจากงาน 8) ความภูมิใจในองค์กร รวมทั้งได้นำแนวคิดในเรื่องความผูกพันต่อองค์กรของ Mowday, Porter and Steers [3] เป็นแนวทางในการศึกษาความผูกพันของนักเรียนนายเรือกับกองทัพเรือ โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ 1) ความเชื่อมั่นอย่างสูงในการยอมรับเป้าหมาย

และค่านิยมขององค์กร 2) ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่ในการทำงานเพื่อประโยชน์ขององค์กร 3) ความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะดำรงความเป็นความสามัคคีภาพในองค์กร

ผลการวิจัย

การศึกษครั้งนี้คำว่า “คุณภาพชีวิต” ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายทั้งที่มีความคล้ายคลึงกัน และที่มีความแตกต่างกันไปจึงได้ทำการรวบรวมความหมาย สามารถสรุปเป็นความหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยได้ว่า “คุณภาพชีวิต” หมายถึง ความเป็นอยู่ของนักเรียนนายเรือในสภาพแวดล้อมที่ดี ส่งผลให้มีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม พร้อมพัฒนาตนเองเพื่อให้สังคมที่ตนอยู่มีความสุข นอกจากนี้ คำว่า “คุณภาพชีวิตการทำงาน” หมายถึง สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตในการทำงาน ซึ่งมีความเชื่อเหมือนกันคือ คุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีของนักเรียนนายเรือ ทำให้นักเรียนนายเรือเกิดความพึงพอใจในงาน มีความสุขในการทำงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพที่ดีในการทำงาน ซึ่งสามารถทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สำหรับในการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของนักเรียนนายเรือจึงหมายถึง สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามาศึกษาของนักเรียนนายเรือ และการที่นักเรียนนายเรือได้รับเงินเดือน สวัสดิการ และการศึกษา ฯลฯ ถือว่าเป็นการทำงานส่วนคำว่าความผูกพันต่อองค์กร หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนนายเรือที่เป็นสมาชิกขององค์กร กองทัพเรือว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพเรือมีความผูกพันยึดมั่นต่อกองทัพเรือ เต็มใจที่จะปฏิบัติงานเพื่อเป้าหมายของกองทัพเรือ พร้อมทุ่มเทความสามารถของตนอย่างเต็มที่ในการทำงาน มีความจงรักภักดี และต้องการที่จะทำงานกับกองทัพเรือตลอดไป

ข้อมูลของนักเรียนนายเรือที่ทำการศึกษพบว่านักเรียนนายเรือส่วนใหญ่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 80 คน รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 77 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 71 คน ชั้นปีที่ 5 จำนวน 66 คน และชั้นปีที่ 3 จำนวน 62 คน วุฒิการศึกษาก่อนเข้าเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า นักเรียนนายเรือส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ม.4 จำนวน 192 คน รองลงมาคือวุฒิการศึกษา ม.3 จำนวน 109 คน วุฒิการศึกษา ม.5 จำนวน 51 คน และวุฒิการศึกษา ม.6 จำนวน 4 คน

ในส่วนของระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของนักเรียนนายเรือ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านความภูมิใจในองค์กรอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านสถานที่เรียน/ที่พักถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านความก้าวหน้าและด้านสังคมสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการพัฒนาศักยภาพด้านลักษณะการบริหาร ด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมเพียงพอ และภาวะอิสระจากการเรียนฝึกหัดศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับระดับความผูกพันของนักเรียนนายเรือต่อกองทัพเรือ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านความเชื่อมั่นอย่างสูงในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมกองทัพเรืออยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ

ด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่ในการทำงานเพื่อประโยชน์ของกองทัพเรือและความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะดำรงความเป็นสมาชิกภาพในกองทัพเรืออยู่ในระดับมาก

นักเรียนนายเรือที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมต่างจากนักเรียนนายเรือที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 5 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่านักเรียนนายเรือที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5 มีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความภูมิใจในองค์กรมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ รองลงมาคือด้านสถานที่เรียน/ที่พักถูกสุขลักษณะและปลอดภัยส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านภาวะอิสระจากการเรียนฝึกหัดศึกษา ส่วนนักเรียนนายเรือที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 3 มีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสถานที่เรียน/ที่พักถูกสุขลักษณะและปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ รองลงมาคือด้านความภูมิใจในองค์กรส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านภาวะอิสระจากการเรียนฝึกหัดศึกษา

สำหรับวุฒิการศึกษา ก่อนเข้าเรียนที่โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่านักเรียนนายเรือที่มีวุฒิการศึกษา ม.3 มีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมต่างจากนักเรียนนายเรือที่มีวุฒิการศึกษา ม.4 ม.5 และ ม.6 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่านักเรียนนายเรือที่ก่อนเข้าเรียนมีวุฒิการศึกษา ม.3 ม.4 และ ม.5 มีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความภูมิใจในองค์กรมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ รองลงมาคือด้านสถานที่เรียน/ที่พักถูกสุขลักษณะและปลอดภัยและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านภาวะอิสระจากการเรียนฝึกหัดศึกษา ส่วนนักเรียนนายเรือที่มีวุฒิการศึกษา ม.6 มีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมเพียงพอมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ รองลงมาคือด้านความภูมิใจในองค์กรและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านภาวะอิสระจากการเรียนฝึกหัดศึกษา

ส่วนความผูกพันกับกองทัพเรือของนักเรียนนายเรือ พบว่า นักเรียนนายเรือที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5 มีความผูกพันต่อองค์กร โดยรวมแตกต่างจากนักเรียนนายเรือที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 3 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่านักเรียนนายเรือที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 5 มีความผูกพันต่อองค์กรด้านความเชื่อมั่นอย่างสูงในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมกองทัพเรือมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ รองลงมาคือด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่ในการทำงานเพื่อประโยชน์ของกองทัพเรือ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะดำรงความเป็นสมาชิกภาพในกองทัพเรือส่วนนักเรียนนายเรือที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 มีความผูกพันต่อองค์กรด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่ในการทำงานเพื่อประโยชน์ของกองทัพเรือมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ รองลงมาคือด้านความเชื่อมั่นอย่างสูงในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมกองทัพเรือ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะดำรงความเป็นสมาชิกภาพในกองทัพเรือ

สำหรับวุฒิการศึกษา ก่อนเข้าเรียนที่โรงเรียนเตรียมทหารกับความผูกพันกองทัพเรือ พบว่า นักเรียนนายเรือที่มีวุฒิการศึกษา ม.3 ม.4 และ ม.5 ต่างจากนักเรียนนายเรือที่มีวุฒิการศึกษา ม.6 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่านักเรียนนายเรือทุกวุฒิการศึกษา มีความผูกพันต่อองค์กรเหมือนกันคือ ด้านความเชื่อมั่นอย่างสูงในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมกองทัพเรือมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ รองลงมาคือด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเท

ความพยายามอย่างเต็มที่ในการทำงานเพื่อประโยชน์ของกองทัพเรือและด้านที่มีค่าเล็กน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะดำรงความเป็นสมาชิกภาพในกองทัพเรือ

ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของนักเรียนนายเรือ ที่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันกับกองทัพเรือ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานในด้านต่าง ๆ 8 ด้านและด้านความภูมิใจในองค์กรและศึกษา ความผูกพันต่อองค์กรซึ่งแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ 3 ด้าน ได้การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพชีวิต การทำงาน กับความผูกพันต่อกองทัพเรือของนักเรียนนายเรือที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า คุณภาพชีวิต การทำงานของนักเรียนนายเรือทั้ง 8 ด้าน มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันกับกองทัพเรือในทั้ง 3 ด้าน โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก คือเมื่อคุณภาพชีวิตการทำงานของนักเรียนนายเรือเพิ่มหรือลดลง ทำให้ความผูกพันกับ กองทัพเรือเพิ่มหรือลดลงตามซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับมาก

วิจารณ์ผลการวิจัย

1. ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของนักเรียนนายเรือจากการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านความภูมิใจในองค์กร ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนนายเรือมีความรู้สึกที่กองทัพเรือมีความสำคัญต่อการพัฒนา สังคมและประเทศ มีความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามาศึกษาที่โรงเรียนนายเรือ และกองทัพเรือเป็นกองทัพที่ได้รับการยอมรับในสังคมส่วนคุณภาพชีวิตในระดับรองลงมาคือ สถานที่เรียน/ที่พักถูกสุขลักษณะและปลอดภัย และความก้าวหน้ากับสังคมสัมพันธ์ สำหรับการพัฒนาศักยภาพ ลักษณะการบริหาร ผลตอบแทนที่ยุติธรรม เพียงพอ และภาวะอิสระจากการเรียนฝึกหัดศึกษามีระดับความคิดเห็นปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ เจนจิรา จรรยาสวัสดิ์ศรี [6] ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของคุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีต่อความผูกพันองค์กร ของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่าคุณภาพชีวิตในการทำงานด้านความภาคภูมิใจในองค์กรมีความ คิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. ระดับความผูกพันของนักเรียนนายเรือกับกองทัพเรือจากการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความผูกพันของนักเรียนนายเรือกับกองทัพเรือ โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก นักเรียนนายเรือมีความรู้สึกมีความเชื่อมั่นอย่างสูงในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมกองทัพเรือ โดยที่ นักเรียนนายเรือจะกล่าวถึงกองทัพเรือกับบุคคลภายนอกในด้านดี และมีความรู้สึกที่ “เป็นส่วนหนึ่งในครอบครัว” ของกองทัพเรือ และมีความเห็นด้วยกับการดำเนินงานของกองทัพเรือ ส่วนระดับความผูกพันของนักเรียน นายเรือกับกองทัพเรือ ระดับรองลงมาคือความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่ในการทำงาน เพื่อประโยชน์ของกองทัพเรือ และด้านความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะดำรงความเป็นสมาชิกภาพ ในกองทัพเรือมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ ชนิตา เล็บครุฑ [5] ได้วิจัย ผลกระทบของคุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีต่อความผูกพันต่อองค์กร ของบุคลากรสายสนับสนุน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อีกทั้งงานวิจัยของ เจนจิรา จรรยาสวัสดิ์ศรี [4] พบว่าความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก

3. ความแตกต่างของคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลจากการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันในแต่ละระดับชั้นปีที่ศึกษาในโรงเรียนนายเรือ และวุฒิการศึกษา ก่อนเข้าเรียนที่โรงเรียนเตรียมทหารมีความแตกต่างกัน โดยนักเรียนนายเรือระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีคุณภาพชีวิตการทำงาน และความผูกพันกับกองทัพเรือในระดับมาก ส่วนนักเรียนนายเรือที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 3 มีคุณภาพชีวิตการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งจะเห็นได้ว่า นักเรียนนายเรือที่มีวุฒิการศึกษา ม.3 มีคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อกองทัพเรืออยู่ในระดับมาก ส่วนนักเรียนนายเรือที่มีวุฒิการศึกษา ม.6 มีคุณภาพชีวิตการทำงานระดับน้อย และความผูกพันต่อกองทัพเรืออยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ เศรษฐศาสตร์ ไชยแสง [6] ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์ โดยในการศึกษาได้ใช้ปัจจัยด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง อายุ ระดับการศึกษา พบว่าบุคลากรมีคุณภาพชีวิตในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน

4. ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของนักเรียนนายเรือ ที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับความผูกพันกับกองทัพเรือ สามารถสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร นั่นคือเมื่อนักเรียนนายเรือมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีขึ้น จะส่งผลให้ความผูกพันกับกองทัพเรือมีมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิตา เล็บครุฑ [5] มีผลการวิจัยคุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสายสนับสนุนสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ภาพรวมอยู่ในระดับสูง

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของนักเรียนนายเรือจากการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในด้านความภูมิใจในองค์กร มีค่ามากกว่าด้านอื่น ๆ แสดงให้เห็นถึงนักเรียนนายเรือที่ได้เข้ามาศึกษาที่โรงเรียนนายเรือมีความภาคภูมิใจที่ได้ศึกษา ณ สถาบันแห่งนี้และมีความภูมิใจที่จะเป็นข้าราชการกองทัพเรือต่อไป โดยเฉพาะความเห็นในเรื่องกองทัพเรือมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศ มีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าความเห็นด้านอื่น ๆ เนื่องจากนักเรียนนายเรือเลือกที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกของกองทัพเรือได้มองเห็นว่าองค์กรกองทัพเรือมีความสำคัญ สามารถช่วยในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการที่กองทัพเรือจะสร้างความภูมิใจให้แก่กำลังพลของกองทัพเรือ สามารถกำหนดนโยบายในการประชาสัมพันธ์กองทัพเรือในเรื่อง กองทัพเรือกับการพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือสังคม เช่น ความสำคัญของกองทัพเรือในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ที่สามารถสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้อย่างมหาศาล รวมถึงการช่วยเหลือประชาชนในโอกาสต่าง ๆ โดยเฉพาะพื้นที่ทางทะเล ชายฝั่ง และเกาะแก่งต่าง ๆ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่กองทัพเรือ ซึ่งส่งผลให้กำลังพลของกองทัพเรือเกิดความภูมิใจในการเป็นกำลังพลของกองทัพเรือ

สำหรับคุณภาพชีวิตด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมเพียงพอ ด้านการพัฒนาศักยภาพ ด้านลักษณะการบริหาร และด้านภาวะอิสระจากการเรียนฝึกหัดศึกษา ซึ่งผลของการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากการเป็นนักเรียนทหารที่ต้องมีทั้งการฝึก และศึกษา จึงอาจทำให้คุณภาพชีวิตด้านดังกล่าว

มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ในการนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาเป็นข้อมูลเพื่อพิจารณาในการวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนนายเรือในด้านต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมได้ ซึ่งอาจทำให้ระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนนายเรือมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีขึ้นได้

2. ระดับความผูกพันของนักเรียนนายเรือต่อกองทัพเรือจากการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความเชื่อมั่นอย่างสูงในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมกองทัพเรือ แสดงให้เห็นว่านักเรียนนายเรือมีความผูกพันกับกองทัพเรือ โดยที่กองทัพเรือได้มีเป้าหมายและค่านิยมกองทัพเรือที่ชัดเจน เช่นการวางเป้าหมายที่ชัดเจนของแนวทางการรับราชการของนักเรียนนายเรือ ซึ่งทำให้นักเรียนนายเรือตัดสินใจเลือกพรรคเหล่า และวางแผนอนาคตได้ว่าจะเลือกแนวทางการรับราชการไปในแนวใดการเลือกพรรคनावินจะสามารถเจริญเติบโตจนถึงผู้บัญชาการทหารเรือได้ หรือผู้ที่ชอบความเป็นผู้นำเป็นนักรบอาชีพสามารถเลือกพรรคनावินโยธิน หรือผู้ที่ชอบศึกษาด้านเครื่องยนต์กลไก สามารถเลือกพรรคกลินซึ่งมีทุนเพื่อศึกษาต่อระดับปริญญาที่สูงขึ้นจำนวนมาก อีกทั้งทางเลือกอื่น ๆ ที่เหมาะสมตามความสามารถ เช่น การเป็นนักบินกองทัพเรือ การเป็นนักทำลายใต้น้ำจู่โจม การเป็นนักประดาน้ำ หรือแม้กระทั่งการเลือกเป็นอาจารย์โรงเรียนนายเรือ ฯลฯ ทั้งนี้หากการวางแผนเป้าหมายของกองทัพเรือ และทำให้เห็นว่าเป้าหมายชีวิตของนักเรียนนายเรือที่ชัดเจนอาจจะส่งผลให้นักเรียนนายเรือมีความผูกพันกับกองทัพเรือมากขึ้นก็เป็นได้ซึ่งอาจส่งผลให้อัตราการคงอยู่ในกองทัพเรือสูงขึ้นด้วย

3. ความแตกต่างของคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนวุฒិการศึกษา ม.3 จะมีระดับค่าเฉลี่ย มากกว่าวุฒิการศึกษาอื่น ๆ ทั้งคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันกับกองทัพเรือ รองลงมาคือวุฒิการศึกษา ม.4 และ ม.5 ส่วนระดับค่าเฉลี่ยน้อยกว่าวุฒิการศึกษาอื่น ๆ ได้แก่ วุฒิการศึกษา ม.6 ดังนั้นการวางแผนประชาสัมพันธ์ในการคัดเลือกนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพเรือ ควรมุ่งเน้นผู้ที่มิวุฒิการศึกษา ม.4 เนื่องจากปัจจุบันการรับสมัครนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพเรือรับวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ ม.4 เป็นต้นไป ทั้งนี้ระดับชั้นปีที่แตกต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตและความผูกพันที่แตกต่างกันหากหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องสามารถหาสาเหตุที่แท้จริง และวางแผนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนนายเรือ จะทำให้ระดับคุณภาพชีวิตและระดับความผูกพันกับกองทัพเรือดีขึ้นได้

4. ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของนักเรียนนายเรือ ที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับความผูกพันกับกองทัพเรือจากการวิจัยพบว่า ถ้านักเรียนนายเรือมีคุณภาพชีวิตที่ดี จะมีความผูกพันกับกองทัพเรือสูงตาม และจะทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่ในการทำงานเพื่อประโยชน์ของกองทัพเรือ โดยใช้ความผูกพันต่อองค์กรเป็นสิ่งที่จูงใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ หากเป้าหมายชีวิตของนักเรียนสอดคล้องกับเป้าหมายของกองทัพเรือ จะส่งผลให้นักเรียนนายเรือมีความผูกพันกับกองทัพเรือมากขึ้น อัตราการคงอยู่ในกองทัพเรือจะสูงขึ้นด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] กองทัพอากาศ, นโยบายกองทัพอากาศ. 2561.
- [2] Huse, E.F., and Cummings., T.T., Organization development and change. 3rd ed. Minnesotar West Publishing, 1985.
- [3] Mowday, R.T., Steers, R.M., &Proter, L.W., Employee-orhanizationalLikage : the Psychology of Commitment Absenteeism and Turnover. NY: Academic Press, 1982.
- [4] เจนจิรา จรรยาสวัสดิ์ศรี, อิทธิพลของคุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2556.
- [5] ชนิตา เล็บครุฑ, ผลกระทบของคุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสายสนับสนุน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2554.
- [6] เศรษฐศาสตร์ ไชยแสง, คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์, ศูนย์วิจัยและพัฒนา วิทยาลัยราชพฤกษ์, 2553.